

Benved

Plant for vildtet

Benved (<i>Euonymus europaeus</i>)	
Højde	3-6 (-10) meter
Form	En- til fåstammet busk
Blomstringstid	Maj - juni
Frugtttype	Kapsel, frøene har kødet frøkappe
Modningstid	Sidst i september til november
Lys	Lyskrævende
Jord	Middelgod til god
Fugt	Middel
Vind	Middel til ret hårdfør
Vårfrost	Hårdfør
Saltsprøjt	Tåler nogen salt

Udbredelse

Benved er udbredt i det meste af Europa, fra Nordspanien og Sicilien i syd til det sydlige Skandinavien, fra Irland i vest til Litauen og Kaukasus i øst. I Danmark er arten almindeligst i den sydlige og østlige del af landet. I Danmark findes bestande op til Mariager fjord, over til Daugbjerg og ude på Djurslands østkyst. Udbredelsen i Danmark synes at være betinget af jordbundsforholdene (kalk).

Beskrivelse

Benved gror oftest som en mindre busk på 3-6 meter, men kan undertiden vokse til et mindre træ på op til 10 meter. Grenene er modsatte og vækstformen er åben. Bladene er 3-8 cm lange, elliptiske med fint savtakket rand. Knopperne er modsatte, smalle og grønlig. Unge grene er firkantede med lys bark. Blomsterne er små, grønlig og uanseelige. Blomstringen finder sted i forsommeren, maj-juni. Frugterne er kødede orange kapsler med hængende frø. Frøene er omgivet af en orange, kødet aril. Frøene modnes i oktober-november. Navnet benved hentyder til det hårde, hvide ved.

Voksested

Benved vokser naturligt spredt i skovbryn og hegn samt i lysåbne skove af eg og ask. Den vokser på god næringsrig jord, og er speciel hyppig på kalkrig moræneler og kridt. Der er pletvise registreringer i Vendsyssel og vest for israndslinien, hvor den vokser ved kridtgrave, mergelgrave og enkelte skove med god muldbund.

Anvendelse i landskabsplantninger

Benved spredes let af fugle og forekommer som pioner-busk i det meste af landet. Benved

tåler stærk beskæring, og kan formentlig formeres ved stiklinger. Benved er en populær prydbusk både p.g.a. de farvestrålende frugter og de smukke høstfarver. Busken tiltrækker bærædende fugle, f.eks. solsort og sjagger. De nye skud er eftertragtede af hjortevildt. Benveds ved er meget hårdt og brugtes tidligere til dreje- og husflidsarbejder. Bærerne (frø) og de øvrige plantedele er meget giftige og arten bør derfor undgås, hvor børn færdes almindeligt, f.eks. i parker. Selvom benved forekommer almindeligt i den danske natur, har dens anvendelse givet anledning til diskussioner. Det skyldes at – foruden dens giftighed – så værtsskifter benved med bede-

bladlus (*Apis fabae*). Derfor har arten tidligere været frarådet i læhegn. Værtsskiftet med bedebladlus anses dog ikke længere for at være noget problem.

Valg af plantemateriale

Skov- og Naturstyrelsen anbefaler, at der til landskabsplantninger bruges planter af en afstamning, der sikrer, at de er robuste og på lang sigt kan tilpasse sig eventuelle klimaændringer. Derfor foretrækkes genetisk brede danske frøkilder.

På hjemmesiden www.plantevalg.dk kan der hentes oplysninger om valg af frøkilde.

Kilder

Anonym (1994). Træer og buske til skovbryn, læhegn og vildtplantninger. Skov-info nr.13. Tekst og redaktion: Skov- og Naturstyrelsen, Fællesudvalget for læplantning og Frøkildeudvalget.

Møller, P. F. og H. Staun (2001). Danmarks træer og buske. Politikens forlag.

Fortegnelse over frøkilder, se www.frøkilder.dk

